

DEN NORSKE KIRKE

Gjøvik kirkelige fellestråd

Kulturdepartementet

Postboks 8030, Dep
0030 OSLO

Deres ref:

Vår ref:
14/00369-7

Saksbeh:
Dag Landmark, 61 14 64 82

Arkivkode:
000

Dato:
31.10.2014

Høringsvar: Staten og Den norske kirke - et tydelig skille.

Gjøvik kirkelige fellestråd viser til innvilget utsatt høringsfrist, og ber om at vårt høringsvar blir tatt i betraktning ved departementets oppsummering.

Gjøvik kirkelige fellestråd har behandlet høringsdokumentet Staten og Den norske kirke – et tydelig skille, i sitt møte 06.11.14, og vil avgis følgende høringsvar:

Alle menigheter har avgitt svar.

Fellestrådet konstaterer at alle menighetsråd i fellestrådsområdet har behandlet høringsdokumentet og har avgitt sine selvstendige svar. Dokumentet har avstedkommet engasjement og til dels sterke og klare meninger. Fellestrådet registrerer også at alle råd på en del områder er svært samstemte.

Fellestrådet støtter selvsagt menighetsrådene i deres felles anliggender:

1. Fellestrådet er glad for at departementet nå tar nødvendige grep for å tilpasse kirkeloven etter de vedtatte Grunnlovsendringer, og at man legger til rette for å opprette et nasjonalt rettssubjekt slik Kirkemøtet har bedt om.
2. Fellestrådet er enig i dokumentets anliggender om å få ryddet opp og tilpasset kirkeloven til en ny virkelighet. De forslag til endringer som kun overfører makt fra kongen / departementet til nytt rettssubjekt støttes.
3. Fellestrådet er svært opptatt av at endringer i de enkelte paragrafer fortsatt må ha soknet og soknenes organer som fokus. Det er i soknet kirken lever, troen forvaltes og praktiseres. All annen virksomhet må ha dette fokus. Andre nivåer og organer må innrettes slik at de er til hjelp for og understøtter livet i menigheten. Fellestrådet synes flere forslag ikke virker å ha dette siktemål. Enkelte endringer i loven, og argumentasjonen for forslagene, virker på oss å trekke i feil retning.
4. Fellestrådet er enig med menighetsrådene i at måten § 2 er utformet på ikke gir trygghet for soknets selvstendighet. Vi har allerede registrert at noen leser paragrafen på en måte som gjør at soknet som selvstendig rettssubjekt kan innlemmes i det nye sentrale rettssubjekt. Det er svært uheldig. Rettssubjektene må være tydelig likestilt. Vi ser mer for oss at den gamle formuleringen blir beholdt, og at man i tillegg finner nye lignende formuleringer for et nytt sentralt rettssubjekt. Vi ber departementet imøtekomme dette med nytt forslag til tekst.
5. Måten § 2 er utformet på gjør også at navnebruken på rettssubjektene uklar. Dnk brukes, slik vi leser det, om begge rettssubjekt. Det er uheldig og skaper uklarhet både i denne paragraf og i de etterfølgende. Det må arbeides for å finne et annet navn for et av nivåene. Kan man ta i bruk Grunnlovens navnebeskrivelse «Folkekirken» for et av nivåene? Gjerne det lokale rettssubjekt: Gjøvik folkekirke.
6. Fellestrådet går imot opprettelse av en klagenemd som skal ta arbeidsrettslige oppgaver, disiplinærsaker, fra arbeidsgiver. At det kan være behov for et klageorgan for andre oppgaver ser vi ikke bort fra (forvaltningsrett og spørsmål om medlemskap m.m.). Vi ser også at man må finne gode ordninger for biskopene som nok ikke bør underlegges Kirkerådet i alle

spørsmål. Men for alle andre tilsatte vil en klagenemd gjøre det utydelig hvem som er arbeidsgiver. Vi ser også for oss at en slik nemd kan gjøre at konflikter kan dra ut i tid. Det er ikke ønskelig. Videre opplever vi at en slik nemd lager et skille mellom fellesrådsansatte og nåværende statsansatte som vi ikke kan finne noen begrunnelse for. Vi mener tvert om at arbeidsgiver bør ansvarliggjøres også når ting kan bli vanskelig. Det er for oss ingen god argumentasjon at man skal unngå å komme i arbeidsrett. Kirkerådet har vår tillit i det å være arbeidsgiver, og er sikkert like gode som fellesrådene med langt flere ansatte, og som ikke er avhengige av en slik nemd.

7. Fellesrådet vil på det sterkeste støtte menighetsrådene når de går imot nedleggelse av prostiråd. Vi er klar over at disse er frivillige og at de ikke er aktive de fleste steder i landet. Men vi vet også at de fungerer hensiktsmessig flere steder. Ikke minst sett i lys av den forstående kommunereform er prostinivået et svært interessant og aktuelt forvaltningsnivå i en fremtidig kirkeordning, også for snarlig forsøksvirksomhet. Det er et svært uheldig signal å fjerne et av de to regionale alternativ som Kirkemøtet har drøftet som mellomnivå og fremtidig felles arbeidsgivernivå for kirkens ansatte. Når denne paragraf har overlevd så lenge, er dette feil tidspunkt å fjerne den på. Det virker enn videre uheldig at man samtidig som man foreslår å fjerne et demokratisk organ, foreslår å lovfeste prosten som mellomleder. Skal prosten være mellomleder må i alle fall prostirådet opprettholdes. For å eksemplifisere aktualiteten av prostiråd kan vi informere om at den politisk og administrative ledelse i de tre kommunene og den politiske og administrative ledelse i Toten prosti har gjennomført samtaler og startet utredning om potensialet i tettere samarbeid innen prostiet. Partene er enige om at prostiet er en svært aktuelt størrelse for så vel en ny kommunestruktur i forlengelsen av kommunereformen og for å bli en robust enhet for Dnk's virksomhet.

Andre synspunkt.

Delegasjon.

Gjøvik kirkelige fellesråd er enig med høringsnotatets tanker om at det sentrale rettssubjekt ikke må overstyre det lokale, og at man forsøker å unngå det ved å lage delegasjonssperre. På den annen side synes vi ikke noe om at man i § 23 ensidig åpner for at Bispedømmeråd kan utføre oppgaver for soknet. Vi ser ingen grunn til at dette kun skal gå en vei. Vi vil be departementet om å vurdere om det i §§ 9, 14, og 23 burde komme tillegg som gjør at man «etter avtale» kan gjøre oppgaver på vegne av hverandre. Uansett virker det ikke logisk å lovfeste at et rettssubjekt, soknet, kan gjøre avtale med en annen part. Så langt vi har forstått er vel det et rettssubjekt soleklare rett å kunne inngå avtaler, uten at det hjemles i kirkeloven spesielt.

Soknets rettigheter.

Fellesrådet er glad for bestemmelsen som sikrer geistlig betjening i alle sokn. Det er en forutsetning for å oppfylle Grunnlovens bestemmelse om en landsdekkende folkekirke. Soknets medvirkning og medansvar for tjenesten er imidlertid ikke omtalt. Det kan lett oppfattes som at soknet kun blir mottaker av en prestatjeneste uten noen mulighet for innflytelse. Vi vil mene at menighetenes rettigheter også burde vært beskrevet. Fellesrådet ber departementet vurdere et tillegg i f.eks. § 22:

«Soknet skal betjenes av prest som sikrer soknets medlemmer mulighet for regelmessig gudstjenestefeiring, tilgang til kirkelige handlinger og nødvendig samordning med soknets virksomhet». Vi vil enn videre foreslå at man lager et tillegg i § 34:

«Soknets organer har rett til å medvirke ved tilsetting av prest i eget sokn». Fellesrådet støtter disse forslag som vi vet også Hamar Bispedømmeråd og KA fremmer. Begge disse tillegg vil styrke soknet, hvilket for oss er viktig.

Vi registrer også understrekningen av prestens uavhengighet i fremlegget. Fellesrådet ser behovet for, og er enig i at det er vesentlig å sikre prestene uavhengighet og selvstendighet i forvaltningen av ord og sakrament, dog innen tilsynets rammer. Vi finner det imidlertid litt ubeskyttet slik tekstene nå fremstår. Hvor og når presten skal tjenestegjøre, ha ferie, fritid og samarbeide med andre i et fellesskap, vil vanligvis tilhøre arbeidsgivers styringsrett. Vi motsetter oss ikke et vern for presters uavhengighet, men da må det spesifiseres nærmere på hvilke områder dette gjelder.

Økonomi.

Fellesrådet er urolige for de vage formuleringer rundt kirkens fremtidige økonomi. Det er bra at man forplikter kommunene fortsatt via § 15. Det er bra at man sikrer nåværende statsansatte med

pensjonsformuleringer. Det er betryggende når man presiserer statens fortsatte forpliktelse overfor prestatetjeneste og biskoper. De videre forpliktelser slik de fremsettes i forslag i ny § 22 oppleves imidlertid for vage. Se vårt forslag over. I alle fall bør det i tillegg til forslaget tilføyes en forpliktelse til fortsatt finansiering av Trosopplæringen.

Regnskapssystem.

Fellesrådet ser ikke for seg en fremtidig kirke med todelt regnskapssystem. Vi skal ikke ha sterke meninger om hvilket system og regelverk som skal benyttes fremover. Men når man nå står overfor en felles dataplattform, standardisering av arkiv, fagprogram, intranett m.m. virker det underlig at man ikke også legger opp til felles kontoplan og regnskapssystem. Vi er overbevist om at dette vil lette arbeidet, skape større fleksibilitet, bedre statistikk og rapporter til glede for kirken og samfunnet. I stedet for nå å foreslå en fortsatt todeling vil vi be om videre utredning og utsettelse av beslutning til man bestemmer seg for en felles løsning.

MVA.

Fellesrådet vil gå imot endringer i merverdireglene for en fristilt kirke. Vi finner ikke høringsdokumentets argumentasjon overbevisende. 2/3 av kirkens økonomi er knyttet til kommunene. I mange økonomiske henseende hører kirken hjemme i deres «regime». Når store deler av frivillige organisasjoner, offentlig virksomheter og kommuner nå unntas merverdibestemmelser, er det naturlig at kirken skal omfattes av de samme unntak. Gjøvik kirkelige fellesråd har hatt stor nytte av de nåværende regler. Store investeringer har medført betydelige momskompensasjoner som kommunen har latt fellesrådet beholde. Vi kjenner til at dette gjelder flere steder. Høringsdokumentets bagatellisering av betydningen av dette kjenner vi oss ikke igjen i.

Med vennlig hilsen

Gjøvik kirkelige fellesråd

Jan-Erik Aasheim

Leder.

Dag Landmark
Kirkeverge